

“Rediscovering Chanukah”

Source 1: Talmud Shabbat 21b

The Sages taught in a *baraita*: The basic **mitzva of Hanukkah** is each day to have a **light** kindled by a **person**, the head of the household, for himself **and his household**. **And the *mehadrin***, i.e., those who are meticulous in the performance of mitzvot, kindle a **light for each and every one** in the household. **And the *mehadrin min hamehadrin***, who are even more meticulous, adjust the number of lights daily. Beit Shammai and Beit Hillel disagree as to the nature of that adjustment. **Beit Shammai say:** On the **first day one kindles eight** lights and, from **there on**, **gradually decreases** the number of lights until, on the last day of Hanukkah, he kindles one light. **And Beit Hillel say:** On the **first day one kindles one** light, and from **there on**, **gradually increases** the number of lights until, on the last day, he kindles eight lights.

Ulla said: There were **two *amora'im* in the West**, Eretz Yisrael, who **disagreed** with regard to **this dispute**, **Rabbi Yosei bar Avin and Rabbi Yosei bar Zevida**. **One said that the reason for Beit Shammai's opinion** is that the number of lights **corresponds to the incoming days**, i.e., the future. On the first day, eight days remain in Hanukkah, one kindles eight lights, and on the second day seven days remain, one kindles seven, etc. **The reason for Beit Hillel's opinion** is that the number of lights **corresponds to the outgoing days**. Each day, the number of lights corresponds to the number of the days of Hanukkah that were already observed. **And one said that the reason for Beit Shammai's opinion** is that the number of lights **corresponds to the bulls of the festival of *Sukkot***: Thirteen were sacrificed on the first day and each succeeding day one fewer was sacrificed (Numbers 29:12–31). **The reason for Beit Hillel's opinion** is that the number of lights is based on the principle: **One elevates** to a higher level **in matters of sanctity and one does not downgrade**. Therefore, if the objective is to have the number of lights correspond to the number of days, there is no alternative to increasing their number with the passing of each day.

תנו רבנן : מצות חנוכה ,
גר איש וביתו .

והמהדרין ,גר לכל אחד
ואחד . והמהדרין מן
המהדרין ,בית שמאי
אומרים : יום ראשון
מדליק שמנה ,מפאן
ואילך פוחת והולך .
ובית הלל אומרים : יום
ראשון מדליק אחת ,
מפאן ואילך מוסיף
והולך .

אמר עובדא :פליגי בה
תרי אמוראי במערבא ,
רבי יוסי בר אבין ורבי
יוסי בר זבידא .חד אמר
טעמא דבית שמאי כנגד
ימים הנקנסין ,וטעמא
דבית הלל כנגד ימים
היוצאין . וחד אמר
טעמא דבית שמאי כנגד
פרי החג ,וטעמא דבית
הלל דמעלין בקדש ואין
מורידין .

Source 2: Al Hanisim – *two themes/two miracles*

And [we thank You] for the miracles, for the redemption, for the mighty deeds, for the saving acts, and for the wonders which You have wrought for our ancestors in those days, at this time—

In the days of Matityahu, the son of Yochanan the High Priest, the Hasmonean and his

וְעַל הַנִּסִּים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמְנָה
הַזֶּה:

בַּיָּמִי מִתְּתִיחוּ בֶן יוֹחָנָן בֶּהֱן גָּדוֹל, חֲשֹׁמוֹנָאִי וּבְנָיו,
בְּשַׁעֲמֻדָּה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל,
לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים, עָמַדְתָּ לָהֶם בַּעַת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם, דִּנְתָּ אֶת
דֵּינָם, נִקְמַתָּ אֶת נַקְמָתָם, מִסַּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים, וְטַמְאִים בְּיַד טְהוֹרִים, וְרָשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרַתְךָ. וְלֵךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל
וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֹךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה
וּפְרָקָן בְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחֵר כִּדְּבָרְךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ, וּפְנֵי
אֶת הַיִּכְלָךְ, וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחִצְרוֹת
קִדְשֶׁךָ. וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלֹהֵינוּ, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

sons, when the wicked Hellenic government rose up against Your people Israel to make them forget Your Torah and violate the decrees of Your will. But You, in Your abounding mercies, stood by them in the time of their distress. You waged their battles, defended their rights, and avenged the wrong done to them. You delivered the mighty into the hands of the weak, the many into the hands of the few, the impure into the hands of the pure, the wicked into the hands of the righteous, and the wanton sinners into the hands of those who occupy themselves with Your [Torah](#). You made a great and holy name for Yourself in Your world, and effected a great deliverance and redemption for Your people Israel to this

very day. Then Your children entered the shrine of Your House, cleansed Your Temple, purified Your Sanctuary, kindled lights in Your holy courtyards, and instituted these eight days of Chanukah to give thanks and praise to Your great Name

Source 3: Rabbi Joshua Flug: Two Fundamentally Different Approaches to Chanukah

R. Shlomo Ephraim Luntchitz (1550-1619), *Olelot Ephraim*, Vol. II, no. 44, notes that the body and the soul have opposite properties regarding maturity. The body ages over time and gradually deteriorates.¹¹ On the other hand, the soul begins with no merits and matures over time. Beit Shammai are of the opinion that the Chanukah lights represent the body. We light Chanukah lights to commemorate the victory over the enemy that wanted to physically destroy us. Just as a candle dwindles over time, so, too, the human body dwindles over time. For this reason, the *mehadrin min hamehadrin* practice serves to remind us not to pursue worldly pleasures because the body is only temporary. Instead, a person should pursue spiritual matters that remain with the person forever. Beit Hillel are of the opinion that the Chanukah lights represent the soul. The Chanukah lights celebrate the spiritual victory over an enemy that was intent on causing physical and spiritual destruction of the Jewish People. Since the soul always matures, the Chanukah lights are lit in ascending order.

An issue with this approach:

Purim is the holiday commemorating our survival from the threat of physical annihilation; Chanukah's focus was on squelching our spirit and the wisdom and way of life of Torah. According to Rav Luntchitz, a prime focus of the Greeks was to annihilate us; not sure if this can be sustained historically or according to our tradition.

This is why the halachot of Chanukah focus on הלל והודאה – praise and thanks – Al Hanisim/lighting of candles, whereas Purim is celebrated via משתה ושמחה – feasting and joy.

Source 4: Rav Itamar Eldar: Chassidic Teachings on Chanuka: Do We Celebrate Miracles or Routine?

In essence, we are dealing with two different counts, one counting down and one counting forward. There is an essential difference between counting down and counting forward. **When we count down, we demonstrate that we are striving towards a particular objective, counting the time remaining until we reach it. We stand in anticipation of this objective. The present moment is insignificant; it is defined solely in relation to the time remaining until we reach the objective, but in itself is devoid of meaning. When, in contrast, we count forward, it is the objective that is insignificant. When we start with the number one and count forward, we don't know where the count is supposed to stop. Perhaps at five,**

perhaps at ten, perhaps at a hundred, for the objective is undefined. All that we can know with regard to such a count is how much time has passed from the beginning of the count until the present moment. *From this perspective, the present moment itself has meaning; it is counted in and of itself, and not as a point in time along the road to some objective.*

According to Beit Hillel, importance is attached to each and every day in and of itself. Each passing day becomes part of the count and is mentioned on each subsequent day: Two days have passed, three days have passed, eight days have passed. According to Beit Shammai, each day marks a point of time along the road to a certain objective. When the day has passed, and we reach the next point in time, the first point vanishes from the world. The eighth candle is lit only on the first night; after that day has passed, it is never lit again.

.....

The miracle of the cruse of oil marks the eight-day period of waiting until the regular supply of ritually pure oil could be renewed. Getting through those days was made possible by the miracle of the cruse of oil, through which a tiny amount of oil lasted for eight days.

This waiting period, assert Beit Shammai, is accompanied by the constant expectation of the arrival of the oil and the renewal of the routine lighting of the candelabrum in the Temple. Every day that passes marks further progress toward the objective – the arrival of the oil and the renewal of the fixed and routine lighting. From this perspective, the holiday reaches its climax on the ninth day, when the count reaches zero, the moment of take-off. The situation is similar to that of the launching of a spaceship, when we count down to the moment it blasts off. The ninth day, on which no candle is lit, marks the arrival at the objective, and thus, the count is completed. From this perspective, the climax of joy, according to Beit Shammai, is actually on the ninth day, the day immediately following Chanuka, the day that marks the return to regular routine. While we have merited this return to routine thanks to the miracle that lasted eight days, it is this return to routine that marks our having reached our objective.

According to this, Beit Hillel's count becomes less understandable. Why should we count and look backwards to the days that have passed? Surely our attention is turned to the objective – return to routine and renewal of the supply of oil!

Beit Hillel, however, choose to focus on a different point. The days that have passed relate to the miracle itself. While Beit Shammai light candles each day according to the days that remain, saying: In four more days the routine of lighting will be restored, in three more days, in two more days, and so on, Beit Hillel light candles each day according to the days that have passed since the miracle started, saying: For four days already God in His mercy has performed a miracle for us, for

five days already, for six days already, and so on.

Beit Hillel choose to focus on the great loving-kindness embodied in the miracle of the cruse of oil, and the wonderful gesture that God bestowed upon us through this miracle. Beit Hillel – following their master, Hillel – choose to focus on the moment itself and on the loving-kindness that radiates from it, and not necessarily on the objective towards which we are headed. From this perspective, Beit Hillel may actually prefer that Beit Shammai's objective should never be reached, because along with the return to routine the miracle will also come to an end, and this is something that Beit Hillel is unwilling to give up.

Source 5: R. Chaim Friedlander – Siftei Chaim:

Beit Shammai: Chanukah is the first inkling of a long impending Galut
(see timeline of Jewish History)

כאמור, נס חנוכה היה פתיחה ומורה דרך לתקופת הגלות, הכוללת בתוכה ירידה וחושך מחד גיסא, ונס קיום האומה מאידך גיסא. שיטת בית שמאי היא שביום הראשון של חנוכה מדליקים שמונה נרות, ובכל יום פוחתים נר אחד. וטעמם שהדלקת הנרות היא כפרי החג בסוכות, שהיו מקריבים בבית המקדש ביום הראשון י"ג פרים ובכל יום פוחתים במנינם. וביאר רש"י את טעם הקרבת הפרים, ומדוע הם פוחתים והולכים, וזה לשונו (במדבר כט, יח) "פרי החג שבעים הם, כנגד שבעים אומות עובדי ע"ז שמתמעטים והולכים, סימן כליה להם, ובימי המקדש היו מגינים עליהן מן היסורין". כלומר, מחד גיסא זכות הקרבת הפרים משפיעה שפע ומגינה על האומות שלא יכלו, ומאידך גיסא ציונה השי"ת שיהיו פוחתים והולכים, להורדת ^{הנרות} ^{הזכר} שלהם מתמעטות והולכות עד שיכלו מן העולם.

בדומה לזה הוא מצבנו בגלות, שכאמור ניסי חנוכה ומצוותיה הם הבסיס והביטוי לכך. כי הרי השי"ת משפיע לנו בגלות שפע של קיום רוחני וגשמי שהוא לנס ולפלא בין העמים, כמו שבחנוכה השי"ת הושיעם ועשה להם ניסים כדי שיעבדוהו בשלימות. אך עם זאת מצבנו הרוחני בגלות מתדרדר והולך מדור לדור, כמו שהאריכו חז"ל לתאר (סוטה מט) את המצב הרוחני העגום של עם ישראל בעקבתא דמשיחא, ונראה הדבר כמו שהשפע הרוחני מתמעט והולך. משום כך שיטת בית שמאי שתקנת חז"ל בהדלקת נרות חנוכה לזכר הנס היא להדליק בכל יום משמורת הימים נרות, המסמלים והממשיכים אור ושפע רוחני לסייע בידינו בעבודת ה', אך לפחות כל יום ממספר הנרות, שהרי לאחר כל יום מימי החנוכה שחלף היה טמון בכח השמן נס לזמן קצר יותר, ונראה כאילו הנס פוחת והולך, וכן האור הרוחני בדורות הגלות פוחת והולך.

Beit Hillel: Our survival in the Galut Testifies to the Intensification of the Miracle

לעומת זאת, שיטת בית הלל היא שאכן מחד גיסא יש ירידה נמשכת בגלות, אך מאידך גיסא בנס הנפלא של קיום האומה, ובמינוח הקיום הרוחני של עם ישראל והתורה, ניסי חנוכה הם הבסיס והשורש לנס תמידי המתגבר והולך, כי כמו שבנרות חנוכה התמשכות הנס שמונה ימים חיזקה והגדילה אותו, כך ככל שמאריך זמן הגלות גדל ומתעצם הנס, שכל הנסיונות לכלותנו ברוחניות ובגשמיות עולים בתוהו, וכמו שכתב היעב"ץ "וכל מה שארך הגלות יותר נתאמת הנס יותר", עד לרום המעלה העל-טבעית של התגלות משיחנו ושלטון ה' לעין כל. לכן תיקנו חז"ל להיות מוסיף והולך במספר הנרות מיום ליום, שעיי"כ יוסיף חוזק בהתבוננות בנס ובחיזוק האמונה. וכמו הגדר של "מעלין בקודש" שמתעלים בהתחזקות בקדושה, כך גם הניסים בקיומנו בגלות הגדלים והולכים, מביאים להתחזקות נוספת באמונה. ובחנוכה אנו מוסיפים עד לשמונה נרות, מספר המלמד על ההנהגה שמעל לטבע [כי שבע הוא שלימות הטבע ושמונה הוא מעל לטבע, כפי שביאר המהר"ל בנר מצוה] שתתגלה בגאולה השלימה בביאת המשיח ובנין בית המקדש.⁴

Summary of R. Chaim Friedlander's approach:

Historically, the Chanukah story heralds the start of a lengthy galut. The "cows of the holiday" ie of Succot are offered on behalf of the nations of the world, which, throughout history, diminish in number. Our Galut experience is also one of deterioration; galut involves the scattering and loss of identity and commitment of the Jewish people. The

Jewish people is maintained by Hashem's kindness in Galut, but does not thrive, especially in the period known as עקבתא דמשיחא.

Beit Hillel recognizes the reality of the Galut, but maintains that the very survival of our people in the Diaspora and the ability we seem to have to regenerate and rebuild ourselves anew is an ongoing miracle that testifies to God's involvement in our lives and the tenacity and eternity of our people. This strengthens our Emunah, our fundamental belief in Hashem and the Torah.

Source 6: Shem Mishmuel (Hebrew: שם משמואל) is a nine-volume collection of homiletical teachings on the Torah and Jewish holidays delivered by Rabbi Shmuel Bornsztain, the second Sochatchover Rebbe, between the years 1910-1926.^[1] A major work in Hasidic thought, it synthesizes the Hasidism of Pshischa and Kotzk in the style of Sochatchov,^[1] and is frequently cited in Torah shiurim and articles to this day.

עצומה לאביהן שבשמים, וכן בכל שנה ושנה
בזמן הזה מתעוררת האהבה, וידועים דברי
הרמב"ן בפסוק אם תעירו ואם תעוררו את
האהבה עד שתחפץ, היינו כאשר באה בלב
האדם אהבה להשי"ת יניח אותה בחפץ של
מצוה, עכ"ד, כי יכולה מזה להשתלשל ח"ו
אהבה חיצונית, וחפץ של מצוה הוא כלי
ושמירה שלא תצא לחוץ, ויש לומר שזהו ענין
נר חנוכה חפץ של מצוה שיהי' כלי לאהבה.
ויש לומר עוד שענין נר חנוכה היות היונים
רצו לבטל מישראל את חכמת התורה שהיא
שכל אלקי שכל הנבדל שזה נקרא שכל
במוחלט, ולהמשיכם לחכמות חיצוניות שהן
השכל הגופני, ובערך שכל התורה הן כערך
החומר לגבי הצורה, וכבר דברנו בזה, וכאשר

ישראל מסרו נפשם נגד היונים, זכו לעומתם
לשכל הנבדל שכל התורה, כי מכל דבר שאדם
בורח בא לעומתו בקדושה, וע"כ הי' אז הנס
בנרות ושמן המנורה, כי שמן הוא חכמה
והרוצה להחכים ידרים וסימנך מנורה בדרום,
והיינו שהיו מראין להם מן השמים שזכו
לחכמה נבדלת שהיא נרמזת בשמן זית וזך
כתית למאור וזך בלי שמרים, שהוא שכל נבדל
בלי פסולת. וכן בכל שנה בזמן הזה זוכין
ישראל להארות גדולות מרישא דכל דרגין,
וכידוע במקובלים ענין ג' היחודים בגמטריא
נר, ובנרות חנוכה מעוררין למעלה השפעת
האורות האלה:

Running summary of Shem MiShmuel Part 1

1) Basing himself on the Ramban: It is incumbent upon a person to "bottle" ie put into a Kli/mitzvah uplifting or inspiring feelings and moments of clarity. That's what the nerot Chanukah – an effort to concretize the inspiration of the victory in battle and the miracle of the cruse of oil

2) The Hellenistic Greeks sought to negate the wisdom of the Torah – which is a Divine wisdom and draw us to "external" philosophies – which "wisdom of the physical

world". When we resisted this in the form of the Hasmonean revolt, we benefitted from the miracle of the oil, because oil=wisdom and the Menorah is a symbol of wisdom, and we were shown from Above that we merited continuing to access Divine wisdom. This clarity and access to this level of wisdom is rejuvenated each year during Chanukah.

אך ב"ה לפי הענין והטעם השני של נרות חנוכה שהוא לעורר השפעת אור החכמה ושכל הנבדל, יש לומר דהנה כתיב (דניאל ב') יהב חכמתא לחכימין, ופירש"י למבקשי חכמה, והיינו דא"א להיות מבקש חכמה אלא מי שיש בו חכמה, כי האדם שאין בו חכמה הוא חמרי לגמרי, נמשך למה שהוא, ולא לחכמה שהיא רחוקה ממהותו, וע"כ לפי מסת החכמה שיש בו מבקש חכמה עוד יותר. ולפי"ז כאשר מעוררין השפעת החכמה ביום הראשון וזוכין לה מבקשים עוד יותר, וע"כ מעוררים ביום השני עוד יותר וזוכין להשפעת החכמה עוד יותר, וכן מוסיף והולך כל הזמן הזה, ע"כ ב"ה דסברו כטעם השני כנ"ל סבירא להו מוסיף והולך:

והנה זה עצמו הוא ענין פרי החג, ומה שמעלין בקודש ולא מורדין, דענין

ולפי האמור יתפרש הענין פוחת והולך או מוסיף והולך. כי הנה אז בזמן הנס היו ההתפעלות ורגש הנפש והאהבה היתרה ביום הראשון ביתר שאת כמשפט כל דבר חדש, ועוד אחרי היותם כמתיאשים בעצמם ראו אור חדש ונוכחו לדעת שעבודתם נרצית בשמים, וביום השני שלא הי' הדבר חדש אצלם, הרגש וההתפעלות והאהבה היו פחות מעט, וכן יום אחר יום נתמעטו הרגש וההתפעלות. הא למה זה דומה, לאיש עני מדוכא שֶהרויח בפעם אחת אלף ככר כסף, שהיתה שמחתו עצומה מאד מאד, ואם ביום השני נמל' ירויח ככה א"א שתהי' שמחתו כ"כ עצומה כיום ראשון, וכן ביום השלישי שירויח ככה א"א שתהי' שמחתו כיום השני וכן לעולם. ע"כ ב"ש דסברו דטעם נרות חנוכה הוא להיות כלים לאהבה סברו פוחת והולך, כי ע"כ לדורות נמי שמתעוררת האהבה בזמן הזה נמי היא כאופן שהיתה בזמן הנס, והאהבה פוחתת מיום ליום, ע"כ נרות חנוכה שאנו עושין כלים לאהבה נמי פוחת והולך כמסת האהבה:

Running Summary of Shem MiShmuel Part 2

- 1) The feelings of inspiration and love were most intense on the first day during the miracle of the oil; this diminishes over time, as do all "new" acquisitions. Beit Shammai, who views Ner Chanukah as the Kli/vessel that captures the inspiration, naturally recommends that we diminish the number of candles each night. Our experience each year mirrors the gradually dissipating inspiration
- 2) Beit Hillel: the candles are lit to stir up the impact of the light of Divine wisdom; more chochma is bestowed to those who seek chochma. This process builds rather than diminishes. Hence, Beit Hillel says we add candles each night.

והענין שמעלין בקודש ולא מורידין, יש לומר שכל דבר קדושה שזוכין לעשותו מסייע לקדושה יותר גדולה, כמו שאין לעלות על הדרגה הגבוהה טרם עלו על הנמוכה, וזה מביא לזה, דוגמא לזה הם נ"ח שהשפעות אור החכמה של היום גורמת להשפעת אור החכמה יותר גדולה שלמחר כנ"ל, וע"כ ב"ש נותנים טעם לדבריהם כפרי החג שלדידהו דסבירא להו דמצות נ"ח היא להיות כלים לאהבה הוא דומה לפרי החג, וב"ה דס"ל דמצות נ"ח היא המעוררת אור החכמה דומה לכל הדברים שמעלין בקודש ולא מורידין :

פרי החג שישראל מקריבין בשביל שבעים אומות, כי סוכות הוא זמן השפעת גשמי שנה, והוא חיבור השי"ת לעולם באמצעות ההשפעה, וכל חיבור גורם אהבה, אך האומות אינן בסוג זה, ומ"מ אע"ג דאינהו לא חזו מזליהו חזו, היינו השרים מלמעלה, ואחר שהי' העולם עומד בדין בר"ה, וזוכין להשפעה בסוכות נתרבתה האהבה ופוחתת והולכת מיום ליום, וישראל מקריבין למטה שבעים הפרים נמי להיות כלים לאהבה זו למעלה, ע"כ פוחתין והולכין כמסת האהבה שפוחתת, וע"כ ענין אחד הם לב"ש נר חנוכה ופרי החג אלא שזה למטה וזה למעלה בין שרי האומות :

Running Summary of Shem MiShmuel Part 3

- 1) *Tying this into the "Cows of the Holiday": Succot is a time on which the rain/the physical benefits/bounty of the year is determined. Rain represents the connection of Hashem to the world. All "connection" generates love, but the nations of the world are not able to tap into this; the Jewish people's 70 offerings on behalf of the 70 nations represent a "bottling" of the love that man should feel for meriting a positive judgement during the High Holidays – for the world! But as Kelim, the excitement and inspiration diminish.*
- 2) *"Maalin B'Kodesh v'eyn Moridin" – Each level of sanctity that one acquires serves as the stepping stone for the next higher level of sanctity, just as a person cannot get to a higher step/storey without first climbing on the lower one; regarding Ner Chanukah, the Divine wisdom accessed on one day becomes the basis for the next level*